

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžp/26/2013
Identifikačné číslo spisu:	6012200355
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6012200355.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Z., bytom v D., zastúpeného Ondrejka & Partners, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom vo Zvolene, J. Kozáčka 5, proti žalovanému Mestu Zvolen, spoločnému obecnému úradu - odbor stavebnej správy, so sídlom vo Zvolene, Námestie Slobody 22, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. SÚ 671/2012-3 rozh. Pie z 29. februára 2012, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. septembra 2013, č. k. 24S/35/2012-59, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 27. septembra 2013, č. k. 24S/35/2012-59 p o t v r d z u j e .

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 85,67 eura k rukám jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) uznesením z 27. septembra 2013, č. k. 24S/35/2012-59 rozhodol že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 415,86 eura na účet jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Rozhodol tak po tom, čo uznesením z 21. decembra 2012, č. k. 24S/35/2012-29, s poukazom na § 250h ods. 2 a § 250d ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia z dôvodu späťvzatia žaloby a o trovách konania rozhodol, že žalovaný nemá právo na ich náhradu (§ 146 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s § 246c ods. 1 OSP), pretože konania bolo zastavené a súd nezistil splnenie podmienok na náhradu trov konania podľa § 250h ods. 2 OSP, ani § 250k ods. 1 OSP, ktoré uznesenie v časti náhrady trov konania (vydané vyššou súdnou úradníčkou) bolo na základe odvolania žalobcu zrušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), z 30. mája 2013, sp. zn. 5Sžp/7/2013 a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie. Krajskému súdu najvyšší súd uložil povinnosť skúmať, či v danom prípade neboli naplnené predpoklady § 146 ods. 2 veta druhá OSP, ktoré by žalobcu oprávňovali na náhradu trov konania.

Krajský súd v novom konaní zistil, že ešte pred tým, ako žalobca vzal žalobu späť, došlo k zrušeniu napadnutého rozhodnutia. Krajský súd túto skutočnosť nemohol zistiť pred doručením predmetného späťvzatia, pretože v tom čase nemal k dispozícii administratívny spis doručený až neskôr. Skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie žalovaného bolo zrušené, pretože v rozpore so zákonom nekonal so žalobcom ako s účastníkom správneho konania, krajský súd vyhodnotil ako dôvod (správanie žalovaného), pre ktorý bola žaloba vzatá späť. Preto žalobcovi priznal náhradu tých trov konania, ktoré boli vynaložené na účelné uplatňovanie práva.

Náhradu trov konania uplatnenú žalobcom krajský súd znížil o náhradu odmeny za úkon právnej služby - späťvzatie žaloby, ktorý nepovažoval za úkon nutný na účelné uplatňovanie práva, pretože k nemu došlo až po tom, ako nastala skutočnosť majúca za následok povinnosť súdu konanie zastaviť.

Vo vzťahu k návrhu žalovaného aplikovať na vec § 150 OSP a náhradu trov konania žalobcovi nepriznať, respektíve ju primerane znížiť, krajský súd uviedol, že výška trov, ktoré účastník vynaložil na účelné uplatňovanie práva v konaniach podľa piatej časti OSP, ktoré nie sú konaniami o drobných sporoch, nemá žiadny význam pre rozhodnutie o tom, či účastníkovi konania náhrada trov patrí alebo nie. Nie je ani dôvodom, ktorý by súd mohol brať osobitne na zreteľ pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Takýmito dôvodmi sú skutočnosti, ktoré nastali v rámci daného súdneho konania a ktoré sú niečím osobitné a mimoriadne. Pokiaľ žalovaný naznačuje, že v danom prípade išlo o spor zbytočný, tak z obsahu súdneho spisu a ani z jeho vyjadrenia nie je možné vyvodiť záver, že by tomu tak v skutočnosti bolo.

Proti tomuto uzneseniu podal v lehote ustanovenej zákonom (§ 204 ods. 1 OSP) odvolanie žalovaný. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, alebo toto zmeniť tak, že návrh žalobcu na náhradu trov konania v plnom rozsahu zamietne.

Namietol dôvody pre podanie odvolania v zmysle § 205 ods. 1 písm. c/, d/, e/, a f/ OSP, teda, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Krajskému súdu vytkol, že sa pri rozhodovaní o trovách konania vôbec nezaoberal otázkou, či by žalobca v tomto prípade bol mal nárok na úspech alebo by či by žaloba voči nemu bola v plnom rozsahu zamietnutá. Uviedol, že neboli naplnené predpoklady uvádzané v § 146 ods. 2 druhá veta OSP pre rozhodnutie o uložení povinnosti žalovanému nahradiť trovy konania. Navyše, žalobca je v tomto konaní zastúpený advokátom, ktorý ho o tejto skutočnosti mal poučiť.

Podľa jeho názoru, totiž žaloba nebola podaná dôvodne, a teda žalovaný nijakým spôsobom nezavinil, že sa konanie muselo zastaviť. Procesné zavinenie treba naopak pripísať žalobcovi, ktorý nevyužil všetky riadne opravné prostriedky, ktoré mal v zmysle zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) (ďalej len „správny poriadok“) k dispozícii. Krajský súd sa nezaoberal otázkou, či boli splnené všetky predpoklady pre podanie žaloby podľa piatej hlavy druhej časti Občianskeho súdneho poriadku, t. j. či účastník konania pred podaním žaloby využil všetky riadne opravné prostriedky voči napadnutému rozhodnutiu. Rovnako sa krajský súd v rozpore s § 157 ods. 2 OSP nevysporiadal so všetkými argumentmi žalovaného uvádzanými v liste z 02. septembra 2013, č. práv. 200/2013, čo má za následok nepreskúmateľnosť odvolaním napadnutého uznesenia. Dotknutú argumentáciu žalovaný zopakoval.

Na záver dodal, že cieľ sledovaný žalobou sa dal dosiahnuť aj inými právnymi prostriedkami, využitím ktorých by žalobcovi vznikli minimálne trovy. Keďže tento je navyše zastúpený advokátom, tento ho o tejto skutočnosti mal riadne poučiť.

Žalobca využil svoje právo a k podanému odvolaniu sa písomne vyjadril. Uznesenie krajského súdu označil za vecne správne a spravodlivé, preto ho žiadal potvrdiť.

Tvrdenie žalovaného, že nevyužil opravné prostriedky v zmysle správneho poriadku označil žalobca za nepravdivé. O existencii napadnutého rozhodnutia sa dozvedel na základe doručeného oznámenia o začatí vodoprávneho konania. Napadnuté rozhodnutie v tom čase už nadobudlo právoplatnosť. Preto súčasne so žalobou podal a Krajskom stavebnom úrade v Banskej Bystrici podnet na preskúmanie

napadnutého rozhodnutia v mimoodvolacom konaní. Žalobu podal z opatrnosti - pre zachovanie lehoty na jej podanie pre prípad, že by jeho podnetu pre preskúmanie rozhodnutia v mimoodvolacom konaní nebolo vyhovené.

Podľa názoru žalobcu by táto žaloba bola úspešná, nakoľko bol úspešný aj podnet na preskúmanie napadnutého rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Nemožno preto ani súhlasiť s tvrdením žalovaného o predčasnom podaní žaloby, keďže tento postup žalobcu bol následkom toho, že žalovaný so žalobcom riadne nekonal, nedoručoval mu rozhodnutia vydané v konaní, čím mu značne obmedzil možnosť podania riadneho opravného prostriedku.

Má za to, že krajský súd sa s otázkou náhrady trov konania riadne vysporiadal, a aj preto nepodal odvolanie voči tomuto rozhodnutiu, hoci mi prvostupňový súd nepriznal náhradu za úkon právnej služby späťvzatie žaloby. Čo sa týka výhrady žalovaného voči nedostatočnosti odôvodnenia uznesenia krajského súdu, poukázal žalobca na to, že z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vyplýva, že rozhodnutie musí byť odôvodnené dostatočne, teda súd nemá povinnosť vysporiadať so všetkými, aj nepodstatnými dôvodmi a nemusí uvádzať podrobné odpovede na každý argument účastníka konania.

K námietke žalovaného, že podanie žaloby na súd bolo účelové a že uplatnenú náhradu trov považuje za neprimerajú voči záujmu, ktorý chcel žalobca v konaní dosiahnuť, uviedol, že nie je zrejmé na základe čoho dospel žalovaný k tomuto názoru. Záujmom, ktorý chcel žalobca v konaní chrániť, bola ochrana vlastníckeho práva, konkrétne, aby sa na jeho pozemku nepostavil vodovod, navyše bez jeho akéhokoľvek súhlasu, a bez toho, aby som vôbec bol ako vlastník pozemku prizvaný ako účastník konania o umiestnení stavby.

V závere vyjadrenia k odvolaniu poukázal žalobca na skutočnosť, že žalovaný výrazne zľahčuje závažnosť svojho pochybenia, keďže napadnutým rozhodnutím žalovaného došlo k podstatnému porušeniu práv žalobcu. Nič na tom nemení ani tvrdenie žalovaného o prípadnej možnosti vyvlastniť dotknutý pozemok vo vlastníctve žalobcu, keďže v tomto smere nebolo iniciované žiadne konanie.

Žalobca si súčasne uplatnil náhradu trov odvolacieho konania spolu v sume 85,67 eura, ktoré vyčíslil a špecifikoval.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno vyhovieť.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Podľa § 250h ods. 2 OSP až do rozhodnutia súdu môže žalobca vziať žalobu späť; ak žalovanému medzitým vznikli trov konania, rozhodne súd o ich náhrade.

Citované zákonné ustanovenie upravuje výnimočné priznanie náhrady trov konania žalovanému pre prípad späťvzatia žaloby, a to trov, ktoré žalovaný vynaložil po tom, čo žalobca podal žalobu. Predpoklady uvedené v tomto ustanovení nemajú spoločné znaky s § 250k ods. 1 OSP, ktoré sa viažu na výsledok, resp. úspech v konaní a v zmysle ktorého nemožno náhradu trov konania priznať nikomu inému iba úspešnému žalobcovi. Rozhodnutie o náhrade trov konania žalovaného podľa § 250h ods. 2 veta za bodkočiarkou OSP bude prichádzať do úvahy najmä v prípade neodôvodnených žalôb a je výnimkou zo zásady, že v správnom súdnictve nemožno priznať náhradu trov konania úspešnému žalovanému, nakoľko to ustanovenie § 250k ods. 1 OSP v zásade vylučuje.

Aj v správnom súdnictve však žalobca môže vziať žalobu späť z dôvodov, ktoré neznamenajú neúspech, ale sú v príčinnej súvislosti s legalizáciou postupu a rozhodovania správneho orgánu (napr. v dôsledku autoremedúry, alebo ak v danej veci v dôsledku zrušenia žalobou napadnutého rozhodnutia ústredným

orgánom štátnej správy v mimo odvolacom konaní).

Zo zákona nevyplýva jednoznačne, či súd v tomto prípade môže aplikovať ustanovenia upravujúce náhradu trov konania v tretej časti OSP alebo má aplikovať iba ustanovenie § 250h ods. 2 OSP, ktoré nasvedčuje tomu, že bez zreteľa na ďalšie v prípade späťvzatia žaloby, treba žalovanému vždy priznať náhradu trov konania, ktoré vynaložil.

Vychádzajúc z účelu zákonnej úpravy náhrady trov konania, systematickej súvislosti ako aj požiadavky ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) ako aj zo zásady, že všetky štátne orgány majú ústavou určenú povinnosť uplatňovať právnu normu v súlade s ústavou, pričom zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb (pozri k tomu bližšie rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. PL. ÚS 15/98, sp. zn. III. ÚS 341/07, či sp. zn. II. ÚS 148/06), podľa názoru najvyššieho súdu treba v danom prípade aplikovať zodpovednosť za procesné zavinenie na zastavení konania v zmysle ustanovenia § 146 ods. 2 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

Pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (správne súdnictvo), sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Podľa § 146 ods. 2 OSP ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Pri posudzovaní trov konania v spojení s ustanovením § 146 ods. 2 veta prvá OSP je všeobecný súd povinný skúmať, či niektorý z účastníkov konania zavinil, že konanie sa muselo zastaviť. K zastaveniu konania môže dôjsť v dôsledku procesného zavinenia niektorého z účastníkov. Zákon ustanovuje len jeden druh prípadov zastavenia konania pre späťvzatie žaloby, ku ktorému došlo pre správanie odporcu, pričom žaloba bola podaná dôvodne, čo zakladá právo žalobcu na náhradu trov zastaveného konania.

Žalobca sa ako opomenutý účastník správneho konania podanou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v územnom konaní. Krajský súd na základe späťvzatia žaloby uznesením z 21. decembra 2012, č. k. 24S/35/2012-29 konanie zastavil.

V preskúmvanej veci z obsahu spisového materiálu nebolo sporné, že žalobca vzal žalobu späť v dôsledku zrušenia žalobou napadnutého rozhodnutia v mimo odvolacom konaní z dôvodu, že sa v správnom konaní nekonalo so žalobcom ako s osobou, ktorej postavenie účastníka vyplýva z § 14 ods. 2 zákona o správnom konaní, resp. § 34 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Dôvodom majúcim za následok späťvzatie žaloby a zastavenie konania bol teda nepochybne nezákonný postup žalovaného v pred ním vedenom konaní, ktorý mal za následok zrušenie žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného. V tomto dôvode spočíva i zodpovednosť za zavinenie žalovaného v zmysle § 146 ods. 2 druhá veta OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky považujúc dôvody odvolania žalovaného za neopodstatnené, t. j. také, ktoré nemohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého uznesenia krajského súdu, potvrdil podľa § 250ja ods. 3 veta druhá a § 219 OSP uznesenie krajského súdu o náhrade trov prvostupňového konania ako vo výroku vecne správne.

O náhrade trov odvolacieho konania najvyšší súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 a priznal v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi ich náhradu

za jeden úkon právnej služby - podanie vyjadrenia k odvolaniu voči uzneseniu o trovách konania v sume 63,58 eura, režijný paušál 7,81 eura a 20 % DPH, ako ich uplatnil žalobca, spolu trovy odvolacieho konania vo výške 85,67 eura (§ 11 ods. 4 veta prvá, § 13a ods. 2 písm. b/, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov).

Náhradu trov konania zaplatí žalovaný k rukám právneho zástupcu žalobcu Ondrejka & Partners, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom vo Zvolene, J. Kozáčka 5 (§ 149 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.